

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.10.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Мениджър

✓ Над 15 финансови институции учредиха Съвет за развитие на капиталовия пазар в България

Изработване на цялостна стратегия и пътна карта за развитие на капиталовия пазар в средносрочен и дългосрочен план ще бъде една от основните задачи на официално учредения Съвет за развитие на капиталовия пазар в България.

Той ще служи и като платформа за сътрудничество между организации в областта на небанковия финансов сектор, стана ясно по време на подписването на меморандум за учредяването му от над 15 финансови институции и организации.

Новият съвет се създава по инициатива на Централен депозитар, Комисията за финансов надзор (КФН), народния представител г-н Делян Добрев и в партньорство с Асоциация на банките в България (АББ), Асоциация на българските застрахователи (АБЗ), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите (АДВИБ), Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска стопанска камара (БСК), Българска фондова борса-София, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ).

"В КФН не само сме набелязали основните проблеми пред българския капиталов пазар, но ще предложим още на първото заседание на Съвета следващата седмица практически решения.", заяви Карина Караиванова, председател на КФН и обеща експертният капацитет на комисията да предложи на Съвета смислени решения за капиталовия пазар.

Повишаването на пазарната капитализация и обемите на търговия регулиран пазар, както и усъвършенстването на нормативната уредба в областта на финансовите пазари също са сред основните приоритети на съвета. Той ще работи и за създаване на условия за финансиране на малкия и среден бизнес чрез капиталовия пазар, за въвеждане за търговия на нови финансови инструменти на регулиран пазар и за създаване на възможност за финансиране на публични предложения на финансови инструменти чрез оперативни програми и средства от ЕС, и др.

"Учредяването на Съвета е исторически момент не само поради факта, че е без прецедент в сектора до момента, но най-вече заради обединението на всички заинтересовани страни за развитието на капиталовия пазар в България. Убедени сме, че това е най-правилният начин за съвместна работа в посока изграждане на ефективен и работещ небанков финансов сектор.", каза г-н Васил Големански, изпълнителен директор на Централен депозитар.

Представители на организациите, подписали меморандума ще участват в Координационна ръководна група която ще извършва анализ и оценка на състоянието на сектора, ще изготвя прогнози за процесите в него. Тя ще се ангажира и с разработване на национална програма за повишаване на финансовата култура на потенциалните клиенти на финансови услуги и изготвяне на предложения за законодателни промени в небанковия финансов сектор.

Подписаният меморандум е безсрочен и в Съвета може да се включи всяка друга организация имаща отношение към небанковия финансов сектор, и която споделя принципите му. Като асоцииран член към него вече се присъедини Американската търговска камара в България (AmCham)

✓ К. Караиванова: Нужни са обединени усилия за развитието на капиталовия пазар

В израз на желанието за това беше подписан меморандум за създаване на Съвет за развитието на капиталовия пазар "Нееднократните безуспешни опити досега за развитие на капиталовия пазар от една или друга институция или организация показват, че са необходими общи и обединени усилия в тази посока, защото единични такива не са достатъчни", заяви председателят на Комисията за финансов надзор (КФН) Карина Караиванова при подписването на меморандум за създаване на Съвет за развитието на капиталовия пазар.

По думите ѝ този меморандум легитимира желанието за развитие на капиталовия пазар в България "не само като отстояваме положителни идеи, включително чрез предложения за промяна в нормативната база, но и чрез инициативи, които да насърчават бизнеса", посочи тя.

Караиванова цитира изследване на Световната банка в 80 държави, което показва, че нарастването на пазарната капитализация на борсата с 10 процентни пункта води до директен ефект от нарастването на брутния вътрешен продукт (БВП) от 2500 евро на глава от населението.

"В България бизнесът все още се финансира предимно чрез банките. Компаниите много рядко набират капитал през фондовата борса, а там липсват интересни и съвременни инструменти, които да привлекат българския и чуждестранния инвеститор", посочи още председателят на КФН.

Тя отбеляза, че основна задача на Съвета ще бъде разработването на стратегия, която да съдържа пакет мерки и времеви ангажимент, в рамките на който тези мерки да бъдат изпълнени.

"Вече има предложения за пакет мерки, които да сформират гръбнака на тази стратегия", заяви Караиванова, като допълни, че има готовност Съветът да заработи още следващата седмица.

От своя страна депутатът Делян Добрев изрази надежда, че този Съвет ще постави капиталовия ни пазар поне на средно място в ЕС по отношение на развитие, ликвидност на борсата и оценка на компаниите на пазара.

"Няма нужда да се убеждаваме колко е важен капиталовият пазар за развитието на икономиката, нито пък има нужда да се убеждаваме в какъв хаос се намира той", заяви Добрев.

"Говорим за съживяване, стимулиране, но се намираме на може би най-ниската точка, откакто капиталовият пазар съществува в България", посочи той.

По думите на Васил Големански, изпълнителен директор на Централен депозитар, днешната стъпка е най-правилният начин за съвместна работа в посока изграждане на ефективен и работещ небанков финансов сектор.

"Днес е един хубав ден за българския капиталов пазар. Това е така, защото повече от 20 години наблюдаваме движението на пазара. Имало е възходи, имало е и спадове. Винаги е имало спорадични усилия, отделни инициативи и ефектите, които сме имали, са били с временен ефект", обясни Големански.

Той приветства идеята за създаване на Съвет за развитието на капиталовия пазар, защото по думите му това е "шансът след 20 години опити в различни посоки всички да застанем зад една позиция и да изградим единна идея за развитието на пазара в краткосрочен и дългосрочен план".

Меморандумът беше подписан от общо 12 организации - Асоциация на банките в България (АББ), Асоциация на българските застрахователи (АБЗ), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите (АДВИБ), Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска стопанска камара (БСК), Българска фондова борса-София, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ).

За изпълнение на приоритетите на Съвета се създава Координационна ръководна група с членове представители на организациите, подписали меморандума.

Функциите, които ще изпълнява тя, са анализ и оценка на състоянието на сектора, както и прогнози за процесите в него, инициране на публични дискусии и научни изследвания по актуални теми, разработване на национална програма за повишаване на финансовата култура на потенциалните клиенти на финансови услуги и изготвяне на предложения за законодателни промени в небанковия финансов сектор.

Подписаният меморандум е безсрочен и в Съвета може да се включи всяка друга организация, имаща отношение към небанковия финансов сектор, и която споделя принципите му.

Като асоцииран член към него вече се присъедини Американската търговска камара в България (AmCham).

[Икономика](#)

✓ Нова платформа ще опита да съживи капиталовия пазар

Ще се търси начин за повишаване на пазарната капитализация и обемите на търговия

Специален Съвет за развитие на капиталовия пазар в България ще опита да съживи фондовата борса. Съветът, който се създава като официална платформа за сътрудничество между организации в областта на небанковия финансов сектор, бе учреден в понеделник с подписването на меморандум за сътрудничество между представители на заинтересованите институции и неправителствени организации.

Сред основните му приоритети са изработване на цялостна стратегия и пътна карта за развитие на капиталовия пазар в средносрочен и дългосрочен план. Ще се търси начин за повишаване на пазарната капитализация и обемите на търговия

на регулиран пазар. Цел на платформата е да бъдат изготвени промени в нормативната база, така че да се създадат условия за финансиране на малкия и среден бизнес чрез капиталовия пазар. Като цел организаторите са си поставили да бъдат въведени за търговия нови финансови инструменти на регулиран пазар и да бъде създадена възможност за финансиране на публични предлагания на финансови инструменти чрез оперативни програми и средства от ЕС.

"В КФН не само сме набелязали основните проблеми пред българския капиталов пазар, но ще предложим още на първото заседание на Съвета следващата седмица практически решения. От наша страна, като регулатор, обещавам, че ще ангажираме експертния капацитет на комисията в пълен обем, за да предложим на Съвета смислени решения за капиталовия пазар", каза Карина Караиванова, председател на КФН.

Подписаният меморандум е безсрочен и в Съвета може да се включи всяка друга организация, имаща отношение към небанковия финансов сектор, и която споделя принципите му. Като асоцииран член към него вече се присъедини Американската търговска камара в България (AmCham).

Американската търговска камара в България (AmCham).

"Капиталовият пазар в България е на най-ниското си ниво от своето съществуване. Надявам се този Съвет да успее да ни постави поне на средно място в ЕС по отношение на развитието на капиталов пазар, ликвидността на борсата и оценката на самите компании. Убеден съм, че такъв тип съвети не са за подценяване и биха постигнали значителни успехи. Надявам се след една година да отчетем добри резултати", коментира Делян Добрев, народен представител.

Меморандума се подписва по инициатива на Централен депозитар, Комисия за финансов надзор (КФН), народния представител г-н Делян Добрев и в партньорство с Асоциация на банките в България (АББ), Асоциация на българските застрахователи (АБЗ), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите (АДВИБ), Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска стопанска камара (БСК), Българска фондова борса-София, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ).

"Учредяването на Съвета е исторически момент не само поради факта, че е без прецедент в сектора до момента, но най-вече заради обединението на всички заинтересовани страни за развитието на капиталовия пазар в България. Убедени сме, че това е най-правилният начин за съвместна работа в посока изграждане на ефективен и работещ небанков финансов сектор", каза Васил Големански, изпълнителен директор на Централен депозитар.

Капитал

✓ Специален съвет ще създава стратегия за развитие на капиталовия пазар

Комисията за финансов надзор подписа меморандум с браншовите организации в сектора. Подписалите са Асоциация на банките в България, Асоциация на българските застрахователи, Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите, Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници, Българска асоциация на управляващите дружества, Българска стопанска камара, БФБ-София, КРИБ и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ) - Сред основните му приоритети са:

- изработване на цялостна стратегия и пътна карта за развитие на капиталовия пазар в средносрочен и дългосрочен план
- повишаване на пазарната капитализация и обемите на търговия на регулиран пазар
- усъвършенстване на нормативната уредба в областта на финансовите пазари
- създаване на условия за финансиране на малкия и среден бизнес чрез капиталовия пазар
- въвеждане за търговия на нови финансови инструменти на регулиран пазар
- създаване на възможност за финансиране на публични предлагания на финансови инструменти чрез оперативни програми и средства от ЕС, и други.

Банкеръ

✓ Учредиха Съвет за развитие на капиталовия пазар

По инициатива на Централен депозитар, Комисия за финансов надзор (КФН), народния представител г-н Делян Добрев и в партньорство с Асоциация на банките в България (АББ), Асоциация на българските застрахователи (АБЗ), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите (АДВИБ), Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска стопанска камара (БСК), Българска фондова борса - София,

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ) се създаде Съвет за развитие на капиталовия пазар в България.

Представители на ръководствата на институциите и организациите подписаха меморандум за учредяването на Съвета.

"В КФН не само сме набелязали основните проблеми пред българския капиталов пазар, но ще предложим още на първото заседание на Съвета следващата седмица практически решения. От наша страна, като регулатор, обещавам, че ще ангажираме експертния капацитет на комисията в пълен обем, за да предложим на Съвета смислени решения за капиталовия пазар", каза Карина Караиванова, председател на КФН.

Съветът се създава като официална платформа за сътрудничество между организации в областта на небанковия финансов сектор. Сред основните му приоритети са изработване на цялостна стратегия и пътна карта за развитие на капиталовия пазар в средносрочен и дългосрочен план; повишаване на пазарната капитализация и обемите на търговия на регулиран пазар; усъвършенстване на нормативната уредба в областта на финансовите пазари; създаване на условия за финансиране на малкия и среден бизнес чрез капиталовия пазар; въвеждане за търговия на нови финансови инструменти на регулиран пазар; създаване на възможност за финансиране на публични предлагания на финансови инструменти чрез оперативни програми и средства от ЕС и др.

"Учредяването на Съвета е исторически момент не само поради факта, че е без прецедент в сектора до момента, но най-вече заради обединението на всички заинтересовани страни за развитието на капиталовия пазар в България. Убедени сме, че това е най-правилният начин за съвместна работа в посока изграждане на ефективен и работещ небанков финансов сектор", каза г-н Васил Големански, изпълнителен директор на Централен депозитар.

За изпълнение на приоритетите на Съвета се създава Координационна ръководна група, с членове-представители на организациите подписали меморандума. Функциите, които ще изпълнява Координационната ръководна група са: анализ и оценка на състоянието на сектора, както и прогнози за процесите в него; инициране на публични дискусии и научни изследвания по актуални теми; разработване на национална програма за повишаване на финансовата култура на потенциалните клиенти на финансови услуги и изготвяне на предложения за законодателни промени в небанковия финансов сектор. Координационната ръководна група ще действа следвайки правила за равнопоставеност на всички участници, приемане на общи позиции по въпроси от водещо значение за капиталовия пазар, провеждане на консултациите в конструктивен дух и при забрана за преследване на секторни интереси и индивидуални казуси на отделните ѝ членове.

Подписаният меморандум е безсрочен и в Съвета може да се включи всяка друга организация имаща отношение към небанковия финансов сектор, и която споделя принципите му. Като асоцииран член към него вече се присъедини Американската търговска камара в България.

24 Часа

✓ Дори без дълги почивни дни догодина ще се почива с два дни повече

Без сливане на празници и отработване в събота по решение на МС бизнесът ще има повече предвидимост, обясни министър Зорница Русинова

С два дни повече ще са почивните дни през следващата година, ако бъде прието предложението на социалното министерство за промени в Кодекса на труда и вече няма дълги уикенди, които да се отпускат от Министерския съвет.

Националните празници да са стриктно записани в Кодекса на труда, а дълга почивка да се отпуска единствено ако празникът е в събота или неделя. Тогава ще се почива и в понеделник, предвиждат подготвените промени, съобщи във вторник социалната министърка Зорница Русинова. Ден по-рано единствено "24 часа" съобщи какви текстове по отношение на почивните дни ще предложи социалното министерство.

През 2017 г. извънредни почивни понеделници ще има на 2 януари, тъй като официалният празник 1 януари се пада в неделя. Понеделник, 8 май, също трябва да бъде почивен, ако промените бъдат приети до края на тази и влязат в сила от началото на следващата година.

Ако остане досегашният ред, Министерският съвет би могъл да отпусне 2 януари за почивен, но срещу отработване в събота. 6 май обаче се пада в събота и няма да има дълъг уикенд.

Останалите празнични дни се падат в средата на седмицата или в петък и при тях също няма да има допълнителни почивни дни през следващата година. Така при приемане на новите правила през 2017 г. ще се почива извънредно 16 дни. В тях влиза и Великден, който по Кодекса на труда се празнува 4 дни.

При запазване на досегашния ред - правителството да определя празничните дни, догодина те би трябвало да са 15, но ще има поне една работна събота.

През 2016 г. почивните дни щяха да са поравно, ако важаха предложените от Зорница Русинова промени. Със сливането на празниците със съботи и недели за тази година се получават 13 празнични дни по досегашните правила. Ако важаха новите, щяха да са само 8. През 2016 г. обаче имаше и четири работни съботи и при прибавяне на нормалните уикенди общо почивните дни през годината се изравняват и по двата варианта.

"Отпадането на сливането на почивните дни е промяна, която е полезна за всички", мотивира предложението във вторник социалната министърка Зорница Русинова.

Подготвяните промени в Кодекса на труда трябва да отговорят на очакванията на бизнеса, който иска сливането на почивни дни да отпадне, обясни тя. През септември четирите работодателски организации – АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ, изпратиха писмо до правителството и парламента с искане да се премахнат извънредните почивни дни и практиката за отработване в събота. Според писмото от досегашния ред, при който правителството отпускате дълги уикенди, бизнесът губи между 400 и 600 млн. лева на година.

Тяхното искане бе подкрепено и от шефа на икономическата комисия в Народното събрание Петър Кънев.

"През миналата година има 3 или 4 съботи, които са отработвани заради сливане на празници, а през по-миналата година са повече. Това създава предпоставки част от бизнеса да не може да има предвидимост за начина, по който организира работата си", обясни Русинова във вторник.

Според нея, ако бъдат приети предложените нови правила - дълъг уикенд с почивен понеделник, ако празникът се пада събота и неделя, ще донесе повече предвидимост за бизнеса. Официалните празници, които се падат през седмицата, ще бъдат неработни, но само по един ден. "Освен това почивните понеделници няма да се отработват", подчерта Русинова.

"Считам, че и за хората, и за бизнеса ще е по-полезно, защото отработването в събота невинаги е достатъчно ефективно, доста проблеми има за семействата, когато отработването е в неучебни дни, със съвместяването на гледането на деца или ученици. Считам, че това е една промяна, която е полезна за всички", подчерта социалната министърка.

"Ако някой иска да си слее дните и да има по-дълга ваканция, работодателят може да отпусне дни или човек да си ползва отпуска. До момента бизнесът има индикативни изчисления, които касаят определени сектори. Например туристическият сектор има интерес от сливането, тъй като за тях това са повече приходи и продажби. Въпросът е да има регулираност и предвидимост на практиката, което е ангажиментът на държавата", обобща Зорница Русинова.

Сливане има само в Румъния, Унгария и Латвия

Само в още три държави в Европа има сливане на празничните дни с уикенда, каквато е практиката в момента в България. Това са Румъния, Унгария и Латвия, съобщи шефът на икономическата комисия на Народното събрание Петър Кънев.

В тези три държави има и отработване на извънредните почивни дни в събота.

Експерти на парламента са направили специално проучване в Европа каква е практиката, разказа Кънев.

Навсякъде другаде не е прието този въпрос да се решава на държавно ниво, както е у нас. В Австрия и Германия е по договаряне между синдикатите и работодателите. Подобна практика няма и по света - в САЩ, даже и в Латинска Америка няма. Всяка година между 3 и 5 дни са реално неработни дни, каза депутатът.

Бизнесът иска да се следва календарът

Предложението на социалното министерство да има извънредни почивни понеделници също ще натовари бизнеса и ще попречи на графиците за изпълнение на поръчките. Това коментира зам.-шефът на Българската стопанска камара Димитър Бранков. Той направи уточнението, че говори в лично качество, тъй като от социалното министерство все още не са представили текстовете на законната промяна.

Искането на бизнеса винаги е било да се следва календарният принцип - почива се в дните, в които има официални и национални празници, няма извънредни почивни дни и допълнителни компенсации, ако празниците се паднат през събота и неделя, обясни Бранков. Съответно според бизнеса не трябва да има и отработване в събота заради извънредните почивни дни.

След като бъде направено предложението за промени в Кодекса на труда, трябва да се направи подробна оценка на въздействието, коментира още Бранков. Така щяло да се види дали новите текстове облекчават бизнеса, или го натоварват допълнително, както и какъв ще е ефектът върху работниците.

Практиката на дълги уикенди не е лоша за целия бизнес, тя носи печалби на туризма, търговията и транспорта, коментира още Бранков.

Да се дадат дни към платения отпуск за сливане

Вместо правителството да обявява дълги уикенди и те след това да се отработват, по-добре да се даде право на хората да сливат празници със събота и неделя, като ползват отпуск. Да се запише в Кодекса на труда, че платеният годишен отпуск е 20 дни и плюс, като този плюс да се ползва именно по желание на работника за дълги уикенди. Това предложи вицепрезидентът на КТ "Подкрепа" Йоанис Партениотис в коментар на идеите на социалното министерство за извънредните почивни понеделници.

Това може да е компенсационен механизъм, а бизнесът няма да страда от затварянето за дълги почивни дни и няма да има разходи за отработването в събота, коментира още синдикалистът.

Преди да се правят промени в Кодекса на труда за почивните дни, проблемът трябва да бъде анализиран в Националния съвет за тристранно сътрудничество, поиска още Партениотис. Този анализ трябвало да отговори дали бизнесът не надценява щетите, които му нанасят дългите уикенди, както и какъв ще е ефектът върху работниците при промяна на режима на празниците.

"Странна е практиката да се предлагат промени в Кодекса на труда на парче. Само преди седмица имаше заседание на тристранката за промени в кодекса, защо тогава не бяха предложени и тези текстове", коментира още Партениотис.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Komentator.bg](#)

✓ Проф. Анастас Герджиков: Студентите трябва да намалееят двойно

Автор: Иглика Горанова, сп. Икономист

Проф. Герджиков, успяхте ли да попълните незаетите места в Университета?

Имаме незапълнени места, както всяка година. По-скоро ни притеснява това, че в национален мащаб за последните 20 години студентите са намалели двойно спрямо 90-те години заради демографската криза. Същевременно в почти всички

университети има разкрити нови и неприсъщи специалности и този намалял брой деца се разпределя между многото висши училища. Пътят е очевиден – трябва да се намалят специалностите там, където не са достатъчно качествени и държавата прави точно това в момента.

Как си обяснявате наплива към специалността психология, която е за поредна година най-желана?

Трудно ми е да отговоря защо тази специалност е най-желана. Преди три години бях против идеята МОН да прави прогноза за развитието на пазара на труда, защото смятам, че министерството на образованието, както и Министерството на труда и социалната политика имат ограничен ресурс да се справят с такава задача. А и никога не е в състояние да направи дългосрочна прогноза за това какво ще бъде търсено на пазара на труда след 20 години. В момента най-търсените специалисти в света са в области, които не са съществували преди 20 години.

В същото време наблюдавам как от 20 години насам на първо място по търсене се редуват различни специалности. Понякога са свързани с компютри и информационни технологии, понякога с психология, понякога с право, а понякога с биотехнологии. Родителите и кандидат-студентите се ориентират най-добре кое ще бъде търсено в близките години.

Какви са ви впечатленията от подготовката на кандидат-студентите? Какво е нивото им?

Не е добро. Не съм специалист в сферата на средното образование, не мога да кажа дали проблемът е там, но със сигурност мога да кажа, че това се дължи на погрешната политика държавата да стимулира университетите да приемат целият випуск, а преди 20 години приемахме 20% от абитуриентите. Това е проблем в национален мащаб. Очевидно е, че когато приемаме всички, а не най-добрите 20%, които завършват, попадаме на хора, които нямат качества или пък не се стараят. Тази политика понижава качеството още на входа и оттам нататък е трудно да компенсирате.

Пътят какъв е – да се намали броя на висшите училища и приема на студенти?

Пътят е да се намали приемът. Според мен постепенно трябва да се стигне до двойно намаление на приема на студенти. Демографският проблем ни тласка нататък. МОН разбира това и за първа година броят на местата в университетите беше намален. И не мисля, че пътят е в намаляване броя на университетите. Броят им беше такъв и преди 20 години с малки разлики и тогава нямаше никакъв проблем. Проблемът се получи не от нарастването на университетите с 2-3, а от това, че разрешихме на всички университети да имат всички специалности. Така те загубиха профила си.

Софийският университет е единственият български университет, който попада в престижни класации, а същевременно приема хора с тройки. Смятате ли да промените това положение?

С досегашната система на финансиране нямаше как университетите да избегнат този проблем. Той е причинен, както вече казах, от факта, че има една и съща специалност в много университети. Рейтинговата система, в която ние сме първи във всички направления, в които предлагаме обучение, показва, че в много от университетите новоразкритите специалности не са качествени и затова проблемът трябва да се реши на национално ниво. В последните години това се отрази в поредица от документи, а тази година държавата за първи път ограничи приема в специалностите с по-ниско качество. Не може да има стратегия за справяне с този проблем на отделен университет. Стратегията за висшето образование, която беше приета преди три години показва правилната посока.

Да очакваме ли, че с промените в закона, ще се реши проблемът със "свърхпроизводството" на юристи и икономисти?

Да, с ограничения прием ще се реши проблемът. И правото не е най-драстичният пример. При нас за радост не се налага да правим компромиси с такива специалности като икономика и публична администрация, но има над 30 университета, които преподават тези специалности и където се приемат кандидати, които са получили много ниски оценки.

Общ държавен изпит за правото ще повиши ли качеството на юристите, които излизат на пазара?

При цялата ми скромност идеята да има общ държавен изпит за всички специалности е моя. В правото имат такива изпити. Но смятам, че това трябва да се случи с всички специалности. Трябва да има изпит, който наистина да е държавен, защото сега на практика изпитът, с който завършват студентите, е университетски, а не държавен. Би могло да се мисли в посока такъв държавен изпит да се въведе за всички направления, а не само за регулираните специалности като право, архитектура, медицина. Такъв изпит може да не е задължителен за всички, а само за тези, които искат да работят в държавната администрация или в някоя регулирана професия. Иначе пак казвам, че правото не е най-забележителен пример, но той ни прави впечатление, защото е важна и регулирана професия, а всъщност проблемът е много по-масов. Дадох пример с икономиката – всички частни университети, с изключение на един, бяха съсредоточени в областите икономика и администрация и управление. Повечето държавни университети също ги предлагат. Така се стигна до момента, в който 40% от завършващите са от тези направления.

Идеята ви за общ изпит среща ли подкрепа и кога смятате, че може да се въведе?

Тази идея е обсъждана много пъти, тя не е само в прерогативите на МОН, а и на държавната администрация, и на отделните регулирани професии. В Министерството на правосъдието се обсъждат промени, свързани с правото.

Но МОН и парламентът направиха други важни неща с приемането на стратегията и на Закона за висшето образование. За първи път правим революционна реформа и тя ще ни се отрази положително. Казвам го, защото досега липсата на реформи ни се отразяваше много зле. Поради несправедливото разпределение на субсидията някои малко на брой направления натрупаха голямо количество спестени средства, докато в повечето университети огромният брой професионални направления акумулираха недостиг. Така че случаи като Търновския университет, който натрупа дългове, не са изключение. Почти всички университети са със задължения, с изключение на четири-пет, които са на плюс. Това е резултат на несправедливата система на субсидиране. С въвеждането на реформите ще постигнем стимулиране на най-добрите, същевременно ще бъдат стимулирани и тези, които не са толкова добри, за да подобрят качеството и да получат финансиране. Много ректори досега казваха: "Ако финансирате според броя на студентите, защо трябва да се боря за високо качество?" С тази система това ще се промени.

Как ще се отрази новият модел на финансиране на привличане на преподаватели в Софийския университет?

Известно е, че заплащането при нас е ниско. До такава степен е неатрактивно, че в някои специалности не успяваме да привлечем нови хора. Типичен пример са информатиката и компютърните технологии – области, в които фирмите предлагат в пъти по-голямо възнаграждение. Очевидно е, че ако нещата се променят финансово, ние ще си позволим да привлечем повече млади хора да преподават.

Непрекъснато се чуват упреци от страна на бизнеса, че няма връзка между кадрите, които произвеждат университетите и нуждите на пазара на труда. Къде се къса връзката?

Има основание упректът, че има разминаване между квалификацията и компетентностите, които даваме на студентите и търсенето на пазара на труда, но имам две възражения срещу този упрек. Ние имаме общи планове, изработени съвместно с бизнеса, но заедно с това имаме случаи, при които бизнесът е отказвал да участва в разработването на такива планове, въпреки декларираната си готовност. Второто и по-сериозно възражение е, че бизнесът не може да очаква, че ще получи готови кадри обучени завинаги. Бизнесът трябва да инвестира в допълнително професионално обучение на своите кадри. Големите фирми, които навлязоха при нас от чужбина, правят точно това. Те знаят, че е добре да получат студенти с много висока квалификация, но също така знаят, че през две-три години трябва да обновяват тази квалификация. Дали ще имат договор с нас за такава квалификация или пък ще си имат своя система за обучение, е тяхно решение, но е факт, че допълнителна квалификация трябва да има през целия живот и няма как да очакваме, че някой излиза от университета завинаги обучен.

Бизнесът привлича ли кадри още на ниво студенти и в кои области се случва това?

Да. Една от главните причини да сме на първите места в рейтинговата система в България е реализацията на студентите ни на пазара на труда и стартовата им заплата. Реализацията на нашите студенти в повечето области е близо до 100% и това говори, че нашите студенти се търсят. Има области, в които студентите започват работа, свързана със специалността им, още във втори курс, предимно в областите, свързани с компютри и информационни технологии. Имаме студенти от специалностите финанси и икономика, които също започват работа много рано. Финансови институции, които разполагат със средства и имат нужда от кадри, финансираха стажове и назначиха много от хората, които стажуваха при тях. Не трябва да пропускаме и това, че МОН още в предишния програмен период изготви няколко много добри схеми. Във висшето образование беше най-полезен проектът за студентските практики. Имаше мащабен проект с десетки хиляди студенти, които отидоха на стаж и много от тях си намериха работа, а други разбраха какво се търси на пазара на труда. Самите работодатели се ориентираха в кой университет коя специалност какво предлага. Това беше много полезен проект и съм много доволен, че в този програмен период той продължи. Преди една седмица стартира поредният етап от проекта за студентски практики.

Успяват ли да привлечат чужденци?

Ние имаме 1000 чужди студенти от общо 21 хиляди, което прави 5%. Според нас това не е достатъчно и трябва да привлечем още чужденци. Проблемът е, че чуждите студенти търсят най-много специалности като медицина и фармация. При нас и двете специалности са нови и с малък прием. Така че няма как рязко да увеличим броя на чуждите студенти, опитваме се да ги привлечем и в другите специалности, в които предлагаме високо качество на обучение.

Решихте ли драмата с правото на изказване от страна на преподаватели и студенти, които трябваше да искат разрешение, ако говорят от името на университета?

Такава драма няма, беше създадена изкуствено. Повечето от колегите и журналистите, които говориха, че сме ограничили правото на изказване пропуснаха някои изречения в наредбата, която регламентираше кой може да прави официални изявления от името на Софийския университет и кой не. Разбирането ни е, че всеки може да говори всичко, каквото си поиска, но в лично качество. Когато се говори от името на Софийския университет или от името на Студентския съвет, трябва да си техен представител. Това бяхме казали в тези правила и понеже явно можеше да се тълкуват двусмислено, ги коригирахме така, че да са съвсем ясни.

[Благоевград Утре](#)

✓ Наемат 300 работници на ден в Банско

Близо 30 работодатели от хотелиерския и ресторантьорския бизнес са заявили 300 свободни работни места Само в рамките на един ден 300 души могат да си осигурят работа в туристическия бранш в курортите Банско и Разлог за целия зимен сезон. Близо 30 работодатели от хотелиерския и ресторантьорския бизнес са заявили 300 свободни работни места за специализираната трудова борса, която ще се проведе този четвъртък /13 октомври/ в залата на читалището в Разлог от 11,00 часа. Голям интерес сред туристическия бизнес има към събитието, което се организира от Дирекция "Бюро по труда" в града. Основната цел е да се помогне на бизнеса в сферата на туризма да си осигури качествени работници. "Интересът е много голям, доста са тези работодатели, които заявяват свободните позиции за работа директно в Бюрото по труда. На борсата обаче те ще имат възможност да представят дейността си и да проведат директни срещи с проявилите интерес безработни лица, за да постигнат договореност за тяхното наемане на работа", уточни Станислава Поповска, директор на Агенцията по заетостта в Пиринския край.

През зимния сезон в района на Банско и Разлог се наемат на работа близо 5000 души. Много от кадрите са работили през лятото на българското Черноморие. Идват безработни от цяла България, за да намерят своето препитание в продължение на 4-5 месеца в подножието на планините Пирин и Рила. Най-много обаче са наетите от Пиринския край, където със сигурност ще падне нивото на безработица. Това важи най-вече за близките до курортите общини Симитли, Белица и Якоруда. Проблемът е, че част от кандидатите за работа са ниско квалифицирани, други пък претендират за нереално високи заплати. Друг масов проблем на кадрите е незнанието на поне един чужд език. Липсата на квалифицирани кадри

налага голяма част от хотелите да карат своите служители да съчетават повече от една длъжност, информира standartnews.com.

Money.bg

✓ **Топ 10 на държавите с най-голям дълг**

Днешният свят е време на ниски лихвени проценти. Това означава, че е по-евтино за хората и правителствата да обслужват дълговете си, докато същевременно насърчават разходите. Проучване на конкурентоспособността в глобален мащаб, проведено от Световния икономически форум, се посвещава на финансовото състояние и рисковете от страни по целия свят.

А един от най-интересните показатели в класацията е именно нивото на държавен дълг в страните. Ето кои са десетте страни с най-висок такъв, които представи изданието *Independent*:

10. Белгия

Дългът на европейската страна е 106.3 процента от БВП. Въпреки че страната е дом на някои от най-влиятелните хора в света, благодарение на Брюксел, нацията страда от високи нива на държавния дълг.

9. Кипър

Точно 108.7 на сто е държавният дълг на островната държава. Цифрите обаче бележат положителна тенденция, тъй като Кипър всъщност намали съотношението между БВП и размера на дълга от 112 процента през изминалата година.

8. Бутан

Държавният дълг на азиатската страна, богата на планини и природни богатства, е 115.7 процента. Малката икономика е тясно свързана с Индия и силно зависи от екзотичната държава за финансова помощ и чуждестранни работници в сферата на инфраструктурата.

7. Кабо Верде

Островната атлантическа република има държавен дълг от 11.3 процента. Нацията на "Зелени нос" страда от лоша база на природния ресурс, което означава, че трябва да внася 82 процента от храната си.

6. Ямайка

Въпреки че е позната с екзотичност, островната държава има държавен дълг от 124.3 процента. Секторът на услугите в страната се е стопил с 80 на сто от БВП, нивото на престъпност е високо, както и безработицата в страната се разширява.

5. Португалия

В топ 5 на страните с най-висок дълг се нарежда Португалия със стойности от 128.8 процента. Португалия излезе със собствена спасителна програма в средата на 2014 г., но все още се опитва да преодолее икономически стъпки.

4. Италия

Държавният дълг на Ботуша е в размер на 132.6 процента. Пропорционално това е вторият най-висок дълг в рамките на еврозоната.

3. Ливан

Държавният дълг на Ливан е 139.1 процент. Страната се възползваше от това, че е с потенциал за туристическа дестинация, но войната в Сирия и вътрешнополитическите вълнения причиниха сътресения на икономиката.

2. Гърция

Южната ни съседка има държавен дълг в размер от 178.4 процента, което я нарежда само на крачка от мястото на страната с най-висок държавен дълг в света. Държавата е в криза от 2010 година, като все още се бори за погасяване на сумата.

1. Япония

Страната на Изгряващото слънце е и държавата с най-голям държавен дълг в света. Икономиката на страната расте много бавно и поради тази причина сега централната японска банка е въвела отрицателни лихвени проценти.